

MINISTERIO
Asuntonan Economico, Comunicacion
y Desaroyo Sostenibel

mit: **BMEZCDO/US**
Gobierno di Aruba
L.G Smith Blvd. 76
Oranjestad, Aruba
Tel. (297) 528 4900

VIA E-MAIL: edgard.vrolijk@parlamento.aw

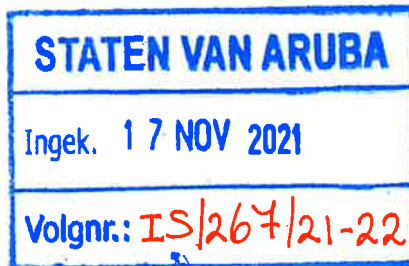
Aan de Voorzitter der Staten van Aruba

Dhr. mr. E.G.A. Vrolijk

L.G. Smith Blvd. 72

Oranjestad

Alhier

Datum: 17 november 2021

Onderwerp: **een viertal vragen van statenlid dhr. Miguel J. Mansur (IS/21-22/0102, d.d. 14 oktober 2021)**

Geachte voorzitter,

Bij ministeriële beschikking van 4 oktober 2021 heeft de minister van Transport, Communicatie en Primaire Sector de bevoegdheid om namens hem rechtshandelingen en besluiten betreffende communicatie te verrichten onderscheidenlijk te ondertekenen aan mij gemandateerd totdat de Landsverordening instelling ministeries 2018 zal zijn gewijzigd (Bijlage 1). Op grond hiervan zal ik de cursief gedrukte vragen van de heer Mansur als volgt beantwoorden.

Pregunta 1 y 2:

Prome Ministro y Ministro di Comunicacion ta na altura di e impacto riba industria ICT local door di dirigi tur contract di gobierno casi exclusivamente pa Setar den violacion di varios tratado internacional na cual Aruba ta pertenece? Ta existi algun ley of mandato cu ta dirigi departamentonan di Gobierno cumpra di Setar cualkier producto of servicio cu nan tin den nan portfolio?

Dienaangaande zij primair geantwoord dat er op dit moment geen mandaten of besluiten zijn om alle ICT projecten aan SETAR te gunnen. Het volgende acht ik evenwel vermeldenswaardig. Het Land Aruba heeft in 2014 in het kader van het Balanced Budget Akkoord van nov 2013, voor een periode van vijf jaar een overeenkomst gesloten met SETAR voor de exclusieve afname van telecommunicatiediensten, waaronder vast, mobiel, internet, data en kabel-tv, en alle telecommunicatie- en data-apparatuur en/of bekabeling. Deze diensten zouden door SETAR worden verleend met een substantiële korting, hetgeen zou bijdragen aan de beoogde verlaging van de kosten van onder andere vaste en mobiele telefonie en internet van het Land Aruba. Het aangaan van voornoemde overeenkomst met SETAR was dus in het financieel belang van het Land. Op grond van artikel 25, eerste lid, jo. 26, derde lid, van de Comptabiliteitsverordening 1989

is afgezien van het houden van een openbare aanbesteding en is de overeenkomst tot het afnemen van telecommunicatiediensten uit de hand gegund aan SETAR (**Bijlage 1**). De overeenkomst met SETAR heeft dus met inachtneming van de comptabiliteitsvoorschriften plaatsgevonden. Tot slot zij vermeld dat de onderhavige overeenkomst op 31 december 2018 is verlopen.

Ten aanzien van de stelling dat het Land in strijd zou handelen met internationale verdragen waaraan het gebonden is, wordt voorts geantwoord dat het mij niet duidelijk is welk(e) verdrag(en) naar het oordeel van de heer Mansur geschonden zou(den) worden. Nochtans merk ik op dat het afzien van het houden van een (openbare) aanbesteding ook op grond van de Overeenkomst inzake overheidsopdrachten (de Government Procurement Agreement; GPA) geoorloofd is, mits uiteraard de relevante (nationale) comptabiliteitsvoorschriften in acht worden genomen, en de afwijking dus op zwaarwichtige gronden berust.

Pregunta 3:

Prome cu aproba un "Purchase Order" cu un compania ICT, Directie Finansiën sa pidi departamentonan di Gobierno redirigi e Proyecto na Setar?

Deze vraag wordt ontkennend beantwoord.

Pregunta 4:

Prome Ministro y Ministro di Comunicacion ta na altura cu 5 di december 2021 Aruba lo tin unicamente un kabel submarino confiabel, e Pacific Caribbean Cable System (PCCS), ta conecta nos isla como cu e otro kabel (PAN-AM) ta yegando fin di su existencia y lo wordo decomiciona?

Dienaangaande wordt geantwoord dat Aruba ook door middel van een andere onderzeese kabel, (de Americas-II) via Curaçao is verbonden met de Verenigde Staten van Amerika (VS). Net zoals Curaçao is Aruba verbonden met de VS door middel van het PCCS. Dit biedt aan Aruba en Curaçao minimaal twee routes om verbonden te zijn met de VS. Om deze reden is Aruba verbonden met Curaçao middels de onderzeese kabels Alonso I en II. Voorts wordt geantwoord dat het PCCS, Americas-II en PANAM onderzeese kabels zijn waarvan Internationale Consortia van Telecommunicatiebedrijven de eigenaren zijn. SETAR neemt deel aan deze Internationale Consortia en is zelfs mede-eigenaar. Door middel van SETAR wordt gewaarborgd dat Aruba te allen tijde met minimaal twee routes met de VS verbonden is.

Pregunta 5:

Prome Ministro y Ministro di Comunicacion ta na altura cu dependencia ariba unicamente un proveedor cu kabel submarino y infraestructura fibra ta posiciona nos pais coom un di esunnan mas caro na mundo pa internet?

Ten aanzien van deze vraag zij geantwoord dat Curaçao net als Aruba reeds enkele jaren te maken heeft met één internetleverancier. SETAR gebruikt een internationaal bedrijf om haar tarieven continu te benchmarken. Dit gebeurt in ieder geval jaarlijks, en indien dat wenselijk wordt geacht, vaker. Verder wordt geantwoord dat het in de telecomsector de trend is dat de tarieven per Gbps steeds verder dalen. De prijzen welke providers elkaar onderling in rekening brengen, zijn niet openbaar bekend en ook afhankelijk van meerdere factoren, zoals het volume dat wordt ingekocht (welke een volumekorting oplevert), de

contractduur, het type verbinding (bijvoorbeeld lease), *'predatory pricing'*, etc. De uitspraak dat de prijzen per 1Gbs zes keer hoger zijn op Aruba is door het ontbreken van nadere informatie over de gemaakte vergelijking dus niet te verifiëren. Hierbij geldt dat bij dergelijke vergelijkingen altijd de GDP per capita moet worden betrokken. Rekening houdende met voornoemde factoren wordt tot slot opgemerkt dat de door SETAR geleverde tarieven in vergelijking met andere landen binnen het koninkrijk vrij redelijk zijn in vergelijking met andere eilanden van het koninkrijk.

Pregunta 6:

Prome Ministro y Ministro di Comunicacion ta promoviendo sector priva di inverti den industria di telecomunicacion y desaroya un infraestructura competitivo manera esun di SETAR?

Te dien aanzien wordt geantwoord dat Aruba sinds 2010 een open telecommunicatiemarkt heeft, en hoewel (nog) niet zozeer kan worden gesproken van een stimuleringsbeleid om in de telecommunicatie-industrie actief te zijn c.q. te investeren, is de tendens in deze sector de afgelopen jaren aan het veranderen. Naast SETAR zijn er bijvoorbeeld meerdere concurrenten actief op de markt, waaronder Whatsapp en over-the-top media services (OTT's), en aan DIGICEL is onlangs door de voormalige verantwoordelijke minister een vergunning verleend voor de aanleg van vaste internetverbinding. Hiernaast heeft DICIGEL een verzoek ingediend voor de aanleg van een onderzeese kabel naast die van SETAR. Dit verzoek is thans in behandeling.

Het komt er in ieder geval op neer dat mijn beleid de komende jaren gericht zal zijn op het verder stimuleren van de economie en bescherming van de consument.

Pregunta 7:

Prome Ministro y Ministro di Comunicacion ta na altura cu regulacion actual di telecomunicacion ta crea un gasto haltisimo pa proveede internet pa cas/ negoshi si wordo hasi wirelessly?

Dienaangaande wordt vooropgesteld dat een service provider zijn keuze voor een *'fixed'* of *'wireless'* netwerk dient te baseren op een vooraf goed onderzocht bedrijfsmodel (kostenanalyse). De eenmalige en jaarlijkse concessierechten, verschuldigd voor de vaste radioverbindingen, is gebaseerd op het Landsbesluit telecommunicatierechten. De concessierechten die in rekening worden gebracht aan een service provider met een vaste radioverbinding netwerk (*'wireless'* netwerk) zijn niet de enige bepalende factoren in de prijscalculatie. De service provider die kiest voor de aanleg van een dergelijk netwerk moet inderdaad concessierechten betalen, maar heeft daartegenover geen hoge initiële kosten in vergelijking met een service provider die kiest voor een vast netwerk. Bij de service provider die kiest voor *'fixed'* netwerk zullen de initiële kosten (investeringen, lange aanlegperiode, personeels- en onderhoudskosten) aan het begin zeer hoog uitvallen, terwijl de operationele kosten op middellange en lange termijn laag worden in vergelijking met een *'wireless'* netwerk.

Het vorenstaande gezegd hebbende, wordt opgemerkt dat nader onderzoek zal worden verricht naar de huidige prijsstructuur voor telecommunicatieconcessies om na te gaan in hoeverre het Land Aruba op dit kader internationaal concurrerend is.

Pregunta 8:

Prome Ministro y Ministro di Comunicacion ta na altura cu regulacion existente di DTZ ta permiti cobranza pa uso di frecuencianan sin licencia di 2.4GHz y 5GHz (cual ta wordo usa den tur WiFi network) y ta ser considera dominio publico rond mundo?

Ten aanzien van deze vraag zij geantwoord dat de huidige telecommunicatiewetgeving geen licentievrij spectrum kent. Het gebruik van spectrum zonder een concessie c.q. vergunning is zelfs strafbaar. Bij actualisering van de telecommunicatiewetgeving zal worden getracht om het wettelijk kader in harmonie te brengen met de internationale trends, waaronder het licentievrije spectrum.

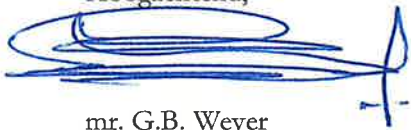
Pregunta 9:

Prome Ministro y Ministro di Comunicacion ta na altura cu DTZ a cuminsa pidi (bou regulacion existente) sector priva lista di aparatonan WiFi cu ta usando frecuencianan no licencia cu ta wordo considera dominio publico internacionalmente?

Ik verwijs naar mijn antwoord op de vorige vraag.

Ik hoop dat de vragen van de heer Mansur met het bovenstaande voldoende zijn beantwoord. Tot nadere toelichting van deze antwoorden ben ik te allen tijde bereid.

Hoogachtend,

mr. G.B. Wever

De minister van Economische Zaken, Communicatie en Duurzame Ontwikkeling

MINISTERIO
Asuntunan Economico, Comunicacion
y Desaroyo Sostenibel

BIJLAGE 1

Dir. Fin.

DIRECTIE FINANCIËN
Ingek: 17 JUL 2014
Volg-nr.: _____

No. DWJZ/ 546/14

MINISTERIËLE BESCHIKKING

van
DE MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN, WETENSCHAP, INNOVATIE EN DUURZAME ONTWIKKELING, DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, COMMUNICATIE, ENERGIE EN MILIEU, DE MINISTER VAN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING, INFRASTRUCTUUR EN INTEGRATIE, DE MINISTER VAN JUSTITIE, DE MINISTER VAN TOERISME, TRANSPORT, PRIMAIRE SECTOR EN CULTUUR, DE MINISTER VAN ONDERWIJS EN GEZIN, DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, OUDERENZORG EN SPORT EN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN, JEUGD EN ARBEID

in overeenstemming met
de Minister van Financiën en Overheidsorganisatie

Overwegende:

- dat het Land op grote schaal telecommunicatiediensten van diverse aard nodig heeft en ook afneemt ten behoeve van de taakuitvoering van de ministeries;
- dat in het kader van het Balanced Budget Akkoord van 5 november 2013 een uitgavenplafond is vastgesteld van Afl. 1.350 miljoen voor de begroting van het Land;
- dat de vaststelling van het uitgavenplafond heeft geleid tot diverse bezuinigingsrondes;
- dat in het kader van die bezuinigingsrondes additionele mogelijkheden werden geïdentificeerd, die nader dienden te worden onderzocht en in sommige gevallen onderhandeld moeten worden om meer zekerheid te verkrijgen omtrent de haalbaarheid en het te kwantificeren bedrag alvorens deze in de begroting konden worden opgenomen;
- dat met het oog op de invulling van de bezuinigingsmogelijkheden stelposten werden opgenomen in de concept-begroting, waarbij het onderzoek en/of de onderhandelingen ten aanzien van deze stelposten afgerond moesten zijn voor de behandeling van de begroting in de Staten
- dat te dien einde een aantal commissies werden ingesteld met als opdracht het verrichten van onderzoek naar en het voeren van onderhandelingen met betrekking tot de stelposten en de minister van Financiën en Overheidsorganisatie hieromtrent te adviseren;

- dat één van de bovenbedoelde commissies zich gebogen heeft over de kosten die het Land maakt voor het gebruik van telefoon, fax en internet;
- dat de commissie onderhandelingen heeft gevoerd met het telecommunicatiebedrijf SETAR NV dat het overgrote deel van de telecommunicatiediensten levert aan het Land;
- dat deze onderhandelingen hebben geleid tot de tekening van een memorandum of understanding tussen het Land en SETAR NV waarin principe-afspraken zijn vastgelegd over de verlening van een substantiële korting door SETAR aan het Land over alle door SETAR NV aan het Land geleverde en nog te leveren telecommunicatiediensten;
- dat SETAR NV momenteel het enige telecommunicatiebedrijf in Aruba is die alle in Aruba gebruikelijke telecommunicatiediensten kan leveren, waaronder vaste telefonie, mobiele telefonie, fax en internet, waardoor zij in staat is om over het totaalpakket van diensten een substantiële korting te leveren aan het Land;
- dat het Land bij het aangaan van de daaruit voortvloeiende dienstverleningsovereenkomst met SETAR NV de voor haar noodzakelijke besparingen kan realiseren;
- dat het aangaan van een dergelijke overeenkomst geen afbreuk zal doen aan de bestaande overeenkomsten van het Land met andere bedrijven die telecommunicatiegerelateerde diensten leveren aan het Land;
- dat het op grond van het vorenstaande wenselijk is dat het Land een overeenkomst aangaat met SETAR NV voor de levering van telecommunicatiediensten, onder voorwaarden zoals vermeld in de bovenbedoelde memorandum of understanding;
- dat in verband mee het houden van een openbare of een onderhandse aanbesteding als ondoelmatig dient te worden geoordeeld;
- dat derhalve van het houden van een openbare of onderhandse aanbesteding dient te worden afgezien;
- dat onder de bestaande omstandigheden de meest doelmatige wijze van toekenning van de dienstverrichting een gunning uit de hand is;

Gelet op:

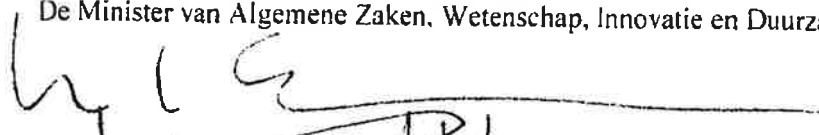
artikelen 25 en 26 van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72);

HEEFT BESLOTEN:

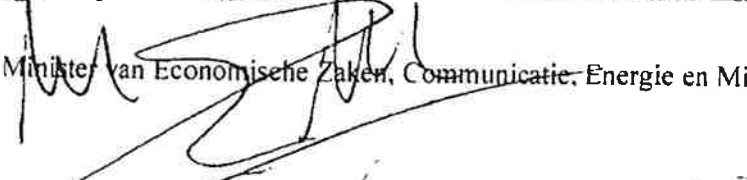
- I. af te zien van het houden van een openbare en een onderhandse aanbesteding voor het afnemen van telecommunicatiediensten ten behoeve van de ministeries van het Land;

- II. een overeenkomst ter zake aan te gaan met SETAR N.V., met inachtneming van de voorwaarden, vermeld in de memorandum of understanding van xx datum tussen het Land en SETAR N.V.;
- III. dat de bovenvermelde memorandum of understanding aan deze ministeriële beschikking wordt gevoegd.

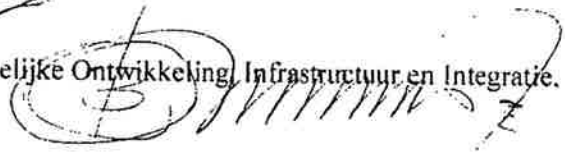
De Minister van Algemene Zaken, Wetenschap, Innovatie en Duurzame Ontwikkeling,

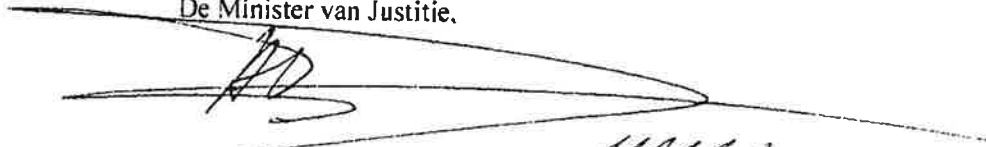
De Minister van Economische Zaken, Communicatie, Energie en Milieu,

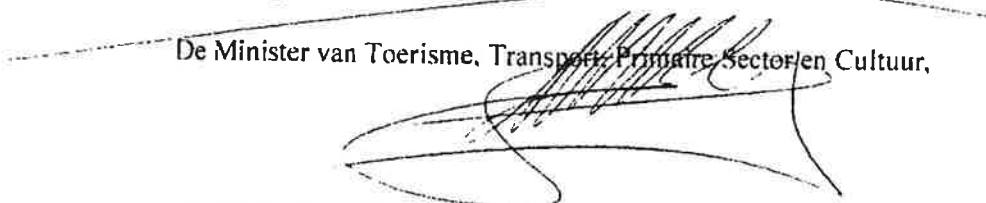
De Minister van Ruimtelijke Ontwikkeling, Infrastructuur en Integratie,

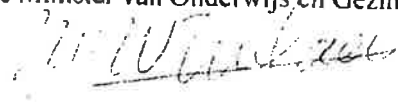
De Minister van Justitie,

De Minister van Toerisme, Transport, Primaire Sector en Cultuur,

De Minister van Onderwijs en Gezin,

De Minister van Volksgezondheid, Ouderenzorg en Sport,

De Minister van Sociale Zaken, Jeugd en Arbeid,

De Minister van Financiën en Overheidsorganisatie,

11/01/11

Afschrift dezer te zenden aan:

- de Ministerraad;
- de Algemene Rekenkamer;
- de Directeur Directie Financiën;
- de Directeur Centrale Accountantsdienst;
- de Directie Wetgeving en Juridische Zaken.